

2010D08094

Landbouw- en Visserijraad d.d. 22 februari 2010

Verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft een aantal fracties vragen en opmerkingen aan de minister van LNV over en naar aanleiding van de geannoteerde agenda voor de Landbouw- en Visserijraad op 22 en 23 februari 2010 (2010Z02825/2010D07853).

De voorzitter van de commissie
J. J. Atsma

De griffier van de commissie
M. Peen

Inhoudsopgave

Voorzitterschapsnotitie «Toekomst van het GLB: marktbeheersmaatregelen na 2013»
Etiquettering dierenwelzijn
Zuivelmarkt
Situatie rondom Q-koorts
Illegale handel in Ivoor
Leeftijdsgrens testen van rundvee op BSE
Verzoek tot uitstel verbod op het gebruik van de legbatterij
Overig
CITES
Less favoured areas
Uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad van 18 januari 2010

Voorzitterschapsnotitie «Toekomst van het GLB: marktbeheersmaatregelen na 2013»

De leden van de CDA-fractie wijzen op de deels negatieve gevolgen van verdere afbouw van marktinstrumenten in de vorm van groter wordende prijsfluctuaties en onzekerheid voor de ondernemers. De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat quotering en superheffing dienen te worden afgebouwd en willen interventie handhaven, maar geen renationalisatie van beleid. Een stabiele voedselvoorziening staat voor de leden van de CDA-fractie voorop. De leden van de CDA-fractie hebben al eerder opgeroepen om creatiever naar marktinstrumenten te gaan kijken. Om in de EU overschotten van de markt te houden, blijft interventie in de ogen van de leden van de CDA-fractie een noodzakelijk instrument. LTO Akkerbouw heeft recent een interessante suggestie gedaan. Kort samengevat komt het erop neer dat interventiegewassen in de akkerbouw worden ingezet voor de productie van biobrandstoffen. Dit leidt niet tot versterking van de markt, is goed voor de prijsvorming en het boereninkomen. Bovendien kan het van betekenis zijn voor de duurzaamheidsambities van Nederland. Is zo'n aanpak ook voor andere sectoren denkbaar en is het haalbaar? En in het verlengde hiervan wordt ook gekeken naar de rek en ruimte van de mededingingwetgeving?

De leden van de SP-fractie constateren blijmoedig dat de minister een nieuwe toon lijkt aan te slaan in het Europese landbouwdebat in de geest dat niet meer al het heil lijkt te zoeken bij voortgaande liberalisatie, maar meer aansluit bij de grote groep van landen in Europa waar meer ruimte is voor marktregulerende maatregelen. Het Appel van Parijs duidt op een nieuwe wind waarbij verdergaande liberalisering niet meer de hoofdtoon is en verstandige vormen van marktregulering niet worden uitgesloten. De leden van de SP-fractie zijn blij dat de minister nu ook meegaat in deze discussie en hopen dat ze haar neoliberale toon blijft matigen. De extreme prijsstijgingen tijdens de voedsel(prijzen)crisis en de toenemende problemen rond prijsvolatiliteit nopen tot regulerende maatregelen zoals interventie voorraden, quotering en antispesulatie maatregelen. De kwalijke rol van speculatie bij de voedselprijzen crisis blijkt ook uit de rapporten van de World Economy, Ecology & Development (WEED) (Food speculation the main factor of the price bubble in 2008 P. Wahl) en het Institute for Agriculture and Trade Policy (IATP) (Commodities market speculation: the risk to food security and agriculture). De leden van de SP-fractie kijken reikhalzend uit naar de marktinstrumenten voor prijsstabilisatie, tegen speculatie in de voedselmarkt en tegen extreme prijschommelingen.

Tijdens de Landbouw- en Visserijraad van 22 en 23 februari 2010 zal Eurocommissaris Ciolos voor de eerste keer aanwezig zijn. Onder deze Eurocommissaris zal het besluit vallen over de nieuwe EU financierings-

periode 2014–2020. De leden van de VVD-fractie zijn zeer benieuwd naar de acties en gevolgen van de G22 top in Parijs. Nederland was daar niet vertegenwoordigd. De leden van de VVD-fractie vinden het een jammerlijke ontwikkeling dat Nederland niet meer mee doet aan discussies over de toekomst van het GLB. Kan de minister garanderen dat Nederland in de toekomst bij alle Europese bijeenkomsten met betrekking tot de herziening van het GLB weer aan tafel zit? Kan de minister daarnaast ook garanderen dat het landbouwbeleid wel een gemeenschappelijk beleid blijft? Het kan immers niet zo zijn dat verschillende lidstaten verschillende vormen van steun aan hun agrarische ondernemers gaan geven. Men moet oneerlijke concurrentie tussen agrarische ondernemers binnen de EU niet in de hand willen werken.

Etiquettering dierenwelzijn

De leden van de SP-fractie willen de minister aanmoedigen om te komen tot goede dierenwelzijnsetikettering en informatiecampagnes. De leden van de SP-fractie nemen aan dat dit later nog in de kamer besproken zal worden. De leden van de SP-fractie vragen de minister of ze de aangenomen motie over het etikettering van bont in deze discussie mee wil nemen (31 700-XIV-74).

Wat betreft de etikettering dierenwelzijn zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de visie van de minister. Wat voor een systeem heeft de minister voor ogen? Een systeem per lidstaat of één Europese standaard? Op verplichte of vrijwillige basis? Hoe zou een dergelijk systeem voor de Europese consument goed te herkennen zijn?

Tijdens de Landbouwrap zal van gedachten worden gewisseld over de etikettering van dierenwelzijn. In de geannoteerde agenda wordt opgemerkt dat door de etikettering van dierenwelzijn primaire producenten in staat gesteld worden om de meerkosten van het bovenwettelijk verbeteren van dierenwelzijn te vermarkten. De leden van de SGP-fractie willen er op wijzen dat een belangrijke factor voor de hiervoor genoemde veronderstelling is dat de verschillende ketenpartners, als tussenhandel en retail, het doorberekenen van deze meerkosten niet in de weg staan door zélf de nodige graantjes mee te pikken. De praktijk laat zien dat hier nog het nodige aan schort. De leden vragen de minister dit aspect in te brengen in de gedachtewisseling over etikettering.

Zuivelmarkt

De leden van de SGP-fractie vragen opnieuw aandacht voor de situatie op de zuivelmarkt. Verschillende toonaangevende zuivelhandelaren verwachten een nieuwe periode van dalende zuivelprijzen. Ze geven aan dat de afzet van zowel volle- als magere melkpoeder stagneert. Daarnaast wijzen zij erop dat de periode van tekorten op de markten voor boter en weipoeder grotendeels voorbij is en dat ook de kaasmarkt steeds meer onder druk komt te staan. Daarbij komt dat interventievoorraden met melkpoeder weer op de markt gebracht zullen worden en de melkproductie de komende tijd zal toenemen, al dan niet als gevolg van de quotumverruiming. Herkent de minister deze signalen en hoe waardeert zij die? Wat zijn de verwachtingen waar de Europese Commissie van uit gaat? Houdt zij bij het op de markt brengen van interventievoorraden rekening met de hiervoor genoemde signalen?

Situatie rondom Q-koorts

Nederland zal een toelichting geven over de stand van zaken met betrekking tot Q-koorts. En meer specifiek over de status van de dierziekte op EU-niveau. De leden van de CDA-fractie vragen om een nadere toelichting op dit punt. De leden van de CDA-fractie hebben al eerder aangegeven dat de indeling in lijst A en lijst B dierziekten al sinds enkele jaren niet meer bestaat en dat een heroverweging noodzakelijk is. De huidige lijst bestaat nu uit een mengsel van dierziekten die zich snel verspreiden, zoals Mond- en Klauwzeer, varkenspest en blauwtong en ziekten die een zoönose zijn, zoals Q koorts, BSE, west Nijlvirus, aviaire influenza en tuberculose. Al jaren pleiten de leden van de CDA-fractie voor een herschikking van de lijst dierziekten die de OIE hanteert en waar de bestrijdingsmaatregelen van de EU op gebaseerd zijn. Kan de minister uiteenzetten of zij deze overwegingen meeneemt in haar toelichting? De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat ziekten die een potentieel risico voor de volksgezondheid zijn, bovenaan de lijst horen of op een aparte lijst te staan. Het is naar mening van de leden van de CDA-fractie belangrijker om Q-koorts te bestrijden dan Blauwtong. Kan de minister het bovengenoemde onderschrijven. De leden van de CDA-fractie vragen zich of de minister al in EU verband op de noodzaak van de bestrijding van Q-koorts heeft gewezen of gaat wijzen. Ook vragen de leden van de CDA-fractie zich af of het lukt om financiële middelen uit de EU voor de bestrijding beschikbaar te stellen. Verder vragen de leden van de CDA-fractie zich af of de minister de systematiek van de te bestrijden dierziekten wederom aan de orde stelt. Wordt de Kamer geïnformeerd over het verloop van de Internationale conferentie welke Nederland / het ministerie van LNV gezamenlijk met de EFSA en de European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) heeft georganiseerd? Kan de minister in het verlengde hiervan de Kamer informeren over het aanstaande rapport van het consortium onderzoeksinstituten o.l.v. de Agence Française?

De leden van de SP-fractie vinden de situatie rondom de Q-koorts zeer ernstig en het lijkt ze een goede zaak dat de minister hier in Europa het gesprek over aangaat. Kennisuitwisseling is essentieel. Wellicht had goede kennisuitwisseling in een eerder stadium de aanpak van de Q-koorts kunnen verbeteren. De leden van de SP-fractie vragen zich af of de grensoverschrijdende bewegingen van de Q-koorts ook op de agenda staan en vragen de minister hoe deze problematiek afgestemd wordt met België en Duitsland.

Wat betreft de Q-koorts zijn de leden van de VVD-fractie zeer geïnteresseerd in de verdediging van de minister over het Nederlandse beleid ten aanzien van de (mogelijk) besmette bedrijven. Gaat de minister het Nederlandse beleid met verve verdedigen en dit aanbevelen aan andere lidstaten? De leden van de VVD-fractie vernemen graag nog de reactie van de minister over de uitkomsten, welke rond 15 februari 2010 verwacht worden, van het EFSA rapport over de Q-koorts.

Illegale handel in Ivoor

De leden van de SP-fractie zijn ongelukkig met de insteek van de minister die blijkt uit de paragraaf over de illegale handel in ivoor in de toegepaste geannoteerde agenda.

De leden van de SP-fractie vragen zich af wat de inzet van de minister wordt betreffende de wens tot downlisten van Tanzania en Zambia en wat ze hierover in Europa wil zeggen. Tevens vragen de leden van de SP-fractie vragen zich af waarom hier niets over staat in de geannoteerde agenda. De leden van de SP-fractie zijn fel tegen downlisting en vragen de minister hier ook op in te zetten en in ieder geval geen tegengestelde

stappen te ondernemen of uitlatingen te doen in de raad voordat zij hier met de kamer over gesproken heeft. Verder vragen de leden van de SP-fractie zich af waarom er staat dat de stroperij in 2009 weer iets lijkt te dalen (eind tweede alinea). Dit komt niet overeen met de informatie die de leden van de SP-fractie hebben (Scientific American, July 2009 The Ivory Trail By Samuel K. Wasser, Bill Clark and Cathy Laurie) en klopt ook niet met wat er eerder in die alinea beweerd wordt.

Graag zien de leden van de SP-fractie een cijfermatige onderbouwing en een duidelijke uitspraak.

Volgens het betreffende artikel en onderliggende rapporten, laat wetenschappelijk onderzoek niet alleen zien dat er een alarmerend toegenomen stroperij plaatsvindt in landen in West en Centraal Afrika; de stroperij is zeker ook enorm toegenomen in Tanzania en Zambia. Eveneens blijkt uit DNA studies van in Azië in beslag genomen ivoor dat vele tonnen illegaal ivoor juist afkomstig zijn van olifantenpopulaties in deze twee landen. Er blijken alleen al in de Selous in Tanzania maandelijks minimaal 50 olifanten te worden gestroopt voor hun ivoor. Graag het commentaar van de minister

De leden van de SP-fractie maken zich ook grote zorgen over de omgekeerde bewijslast die de minister lijkt te willen hanteren die blijkt uit de derde alinea. Deze insteek ondergraaft volgens de leden van de SP-fractie de geest van het akkoord uit 2007 waarbij het verband tussen de legale handel en illegale handel onderzocht zou worden, met als onderliggend idee dat zolang er niet bewezen kon worden dat legalisering van de handel de illegale handel niet in de hand werkt, er niet over gegaan zou worden tot legalisering. Wat de minister nu lijkt te doen is de zaak omkeren, namelijk dat als er niet bewezen kan worden dat legale handel in ivoor de illegale handel aanwakkert, er wel over legale handel gesproken mag worden. Graag worden de leden van de SP-fractie gerust gesteld door de minister middels een boodschap dat dit niet haar bedoeling was.

In de mening van de leden van de SP-fractie ontplooit zich door de legale handel een marktsegment (met o.a. handelaren en winkeltjes in China) en wordt de vraag aangewakkerd. Overigens is de bijdrage die ivoorhandel heeft aan de nationale Afrikaanse economieën, volgens de leden van de SP-fractie, zeer gering vergeleken bij de cruciale bijdrage die (olifant)-toerisme levert aan de nationale economieën (in Tanzania zo'n 17%).

De minister schrijft in haar brief van 11 februari 2010 dat zij op de komende Raad haar zorgen over de illegale handel in ivoor zal inbrengen. De leden van de PvdD-fractie danken de minister voor die inspanning, maar hebben nog wel vragen over de precieze insteek en inzet van de minister. De minister stelt bijvoorbeeld dat de voorlopige cijfers zouden laten zien dat er geen aantoonbare relatie is tussen de legale verkoop van deze voorraden en toegenomen stroperij. Ze schrijft ook dat de cijfers ook niet aantonen dat een dergelijk verband definitief uitgesloten kan worden. Uit de cijfers blijkt volgens de minister wel zeer overtuigend dat toegenomen stroperij en illegale handel een sterk verband heeft met de politieke situatie in een land of regio en de daarmee gepaard gaande corruptie.

De leden van de PvdD-fractie zijn verbaasd over deze opstelling van de minister. Wetenschappelijk onderzoek laat wel degelijk zien dat de stroperij alarmerend is toegenomen in West en Centraal Afrika, maar ook in Tanzania en Zambia. Onderzoek naar in beslag genomen ivoor wijst duidelijk uit dat vele tonnen van dit illegaal ivoor afkomstig zijn van olifanten uit deze twee landen.

Het lijkt erop dat de minister zich wil verschuilen achter mogelijke open eindjes in het onderzoek naar ivoor. Dat vinden de leden van de PvdD-fractie onbestaanbaar. Als er al vragen te stellen zijn, dan toch zeker over de vermeende positieve effecten die de minister verwachtte van de legale verkoop van ivoor, die zij bij de vorige CITES Top heeft gesteund. Heeft de minister daar al bewijzen van, en zo nee, welke conclusies verbindt zij daaraan?

De leden van de PvdD-fractie dringen er bij de minister op aan het voorzorgbeginsel in acht te nemen, en vragen haar op de komende L&V Raad de duidelijke positie in te nemen dat de voorstellen van Tanzania en Zambia om hun olifantenpopulaties te downlisten door Nederland wordt afgewezen.

Leeftijdsgrens testen van rundvee opBSE

De leden van de CDA-fractie dringen aan op verdere afbouw van kostbare maatregelen. Kan de minister uiteenzetten welke inzet zij zal plegen richting de nieuwe roadmap BSE. Gaat de minister inzetten op een verhoging van de testleeftijd zo vragen de leden van de CDA-fractie zich af. Kan de minister uiteenzetten of er draagvlak is om het advies van de EFSA, te weten minimum testleeftijd te verhogen naar 60 maanden, te volgen? Kan de minister uiteenzetten of er draagvlak is om categorie III dierafval van zoogdieren weer te kunnen verwerken in pluimvee- en varkensvoer met uitsluiting van kannibalisme?

Is het juist dat België het onderwerp BSE op de agenda heeft gezet? Is de minister bereid de verdere afbouw van BSE-maatregelen te ondersteunen? De leden van de VVD-fractie zouden dit van harte ondersteunen.

De Belgische delegatie heeft gevraagd om een gedachtewisseling over de leeftijdsgrens voor het testen van dieren op BSE. Dit zal waarschijnlijk te maken hebben met nieuwe plannen van de Europese Commissie voor verdere afbouw van maatregelen gericht op BSE. Is de minister bereid te pleiten voor verhoging van de minimale leeftijd voor het testen van gezonde runderen? De leden van de SGP-fractie hebben begrepen dat de EFSA een verhoging van de huidige 48 maanden naar 60 maanden heeft voorgesteld. Is de minister ook bereid (opnieuw) te pleiten voor verwerking van diermeel in veevoer?

Verzoek tot uitstel verbod op het gebruik van de legbatterij

De leden van de CDA-fractie steunen de inzet van de minister in deze. Een uitstel van het verbod op het gebruik van de legbatterij voor de huisvesting van leghennen is onacceptabel. Op welke wijze wil de minister een goede naleving van het verbod per 1 januari 2012 met gelijkgezinde lidstaten bewerkstelligen neemt zij daartoe initiatief zo vragen de leden van de CDA-fractie zich af. Ook vragen de leden zich af hoe de minister nationaal het verbod per 1 januari 2012 gaat handhaven. Immers worden de legkippen die dan in de kooi zouden kunnen zitten dit jaar in de kooi gezet. Op welke wijze communiceert de minister over de harde deadline van 1 januari 2012 zo vragen de leden van de CDA fractie zich af?

De leden van de SP-fractie vinden het onacceptabel dat de Poolse delegatie aanstuurt op uitstel van het verbod op legbatterijen. De leden van de SP-fractie zijn van mening dat Polen al te veel tijd is gegeven om de problemen op te lossen. Daarom willen de leden van de SP-fractie de minister van harte aanbevelen om haar rug in deze recht te houden.

Overig

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen de overeenkomst tussen de EU en Noorwegen. Betreffende de discards zijn de leden van de SP-fractie wat teleurgesteld. Het probleem met de discards is danig groot dat aanvullende en effectieve maatregelen op de huidige maatregelen wenselijk worden geacht. Het voorbeeld van Schotland waar discards gecontroleerd worden met camerabeelden, en waarbij de vangst dus leidend is en niet het aanlanden, lijkt de leden een mooi voorbeeld van effectieve discard bestrijding. De leden van de SP-fractie hebben met verbazing kennis genomen van het voornemen van de minister om tegen te stemmen en zijn geïnteresseerd in de motivatie. De leden van de SP-fractie vragen zich af waarom de minister de deal als structureel onevenwichtig en nadelig voor Nederland kwalificeert. Tevens vragen de leden van de SP-fractie zich af of er ook ecologische of beheerstechnische motieven zijn om tegen te stemmen, of dat dit puur om de belangenbehartiging van Nederland en haar vissers gaat.

De leden van de SGP-fractie vragen in het licht van het Europese aalverordening nog aandacht voor de uitvoering van de schadevergoedingsregeling die ingesteld is naar aanleiding van het aalvangstverbod. De leden hebben begrepen dat nog relatief weinig aanvragen zijn binnengekomen, terwijl de deadline van de openstelling nabij is. De leden hebben van het Productschap Vis, die zorg draagt voor de uitvoering van de regeling, vernomen dat een belangrijke reden hiervoor zou kunnen zijn dat het pand van Productschap Vis door brand is beschadigd met alle logistieke problemen van dien. Het Productschap zit nu tijdelijk op een andere locatie, waardoor de bezorging van ondermeer aangetekende post niet vlekkeloos verloopt en aanzienlijke vertragingen kent. De leden maken hieruit op dat veel aanvragen wellicht onderweg zijn, maar niet voor de deadline binnen kunnen zijn. Dit valt de beroepsvissers niet aan te rekenen. De leden vragen de minister daarom met klem enige coulance te tonen en de openstelling met minimaal een week te verlengen.

De minister schrijft in haar brief het volgende: «Ik hecht veel belang aan een evenwichtig visserijakkoord tussen de EU en Noorwegen. De voor 2010 gemaakte afspraken op basis van de meerjarenplannen dragen bij aan een duurzaam visserijbeheer in de Noordzee. Dit geldt ook voor de langetermijnafspraak over het makreelbeheer in de Noordoost-Atlantische Oceaan. De overeenkomsten met Noorwegen over het beheer van de visbestanden hebben dan ook mijn instemming. Dit geldt niet voor de uitwisseling van visserijmogelijkheden tussen de EU en Noorwegen. Deze is naar mijn oordeel structureel onevenwichtig en met name voor Nederland nadelig. Voor 2010 zal Nederland een grotere nettobijdrage aan de uitruil van vangstmogelijkheden tussen de EU en Noorwegen moeten leveren. Gelet op de urgentie van de implementatie van het akkoord met Noorwegen wordt in schriftelijke procedure gestemd over de aanpassing van de TAC en quotumverordening. Een Raadsbehandeling is derhalve niet voorzien. Ik zal, gelet op de onevenredig grote bijdrage van Nederland aan de balans in het akkoord, tegenstemmen. Met de Commissie zal worden overlegd over een meer evenwichtige bijdrage van alle lidstaten aan het bereiken van een balans in de ruil van vangstmogelijkheden tussen de EU en Noorwegen. Ook zal naar mijn oordeel het functioneren van het akkoord tussen de EU en Noorwegen in het kader van de hervorming van het GVB geëvalueerd moeten worden.» Kan de minister aan de leden van de PvdD-fractie uiteenzetten voor welke vissoorten de uitruil van vangstmogelijkheden naar haar oordeel onevenwichtig en met name voor Nederland nadelig zijn en waarom zij deze mening is toegedaan? Kan zij ook uiteenzetten of de nu voorgestelde

uitruil van vangstmogelijkheden berust op wetenschappelijke of politieke overwegingen?

CITES

Op 4 maart a.s. is er een algemeen overleg met de minister gepland over CITES waar de illegale handel van ivoor besproken zal worden. De minister heeft verzocht om dit onderwerp in te brengen tijdens de Landbouw- en Visserijraad. Is de minister van mening dat alles in het werk gesteld moet worden om illegale handel in ivoor aan banden te leggen? Is de minister van plan het amendement van Duitsland en Zwitserland te steunen waarbij illegale handel in CITES dieren of dierlijke producten niet kan plaatsvinden en het aanbieden van illegale CITES dieren of dierlijke producten via het internet als een overtreding wordt gezien? Heeft een algemeen overleg nog nut, wanneer de minister anderhalve week eerder tijdens de Landbouw en Visserijraad dit onderwerp ter discussie brengt?

Less Favoured Areas

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen het initiatief rapport van Herbert Dorfmann (EVP). Het onderschrijft het pleidooi van de leden van de CDA-fractie om bij deze technische exercitie volledig betrokken te willen blijven zijn. Te meer omdat anders dan doet vermoeden wel degelijk politieke belangen meespelen en men hiermee een voorschot doet op de toekomst van het GLB. De leden van de CDA-fractie merken op dat het rapport oproept om meer aandacht te schenken aan cultuurhistorische waarden van gebieden. Ook verzoekt de indiener om meer verfijning van de administratieve indeling van gebieden en een beperking voor naar aard van gewassen (bv. olijventeelt). Kan de minister uiteenzetten hoe zij dit ziet? Hoewel de vraag eerder ontkennend is beantwoord vragen de leden van de CDA-fractie gezien het signaal van het initiatief rapport zich af, in hoeverre deze poging tot modernisering het huidige beleid in Nederland raakt. Zou deze exercitie uiteindelijk kunnen leiden tot meer beleidsruimte in de toekomst om uitwerking te geven aan het gestelde in de Houtskoolschets? Op welke termijn komt de Commissie met een wetgevingsvoorstel voor de aanwijzing van de LFA's van de vernieuwende categorie? Klopt het dat het voorstel voor criteria voor aanwijzing van LFA's deel zal uitmaken van het voorstel voor een nieuwe plattelandsverordening voor de periode na 2013. Op welke wijze wordt de Kamer verder betrokken bij dit dossier? Hoewel de mededeling (technische exercitie) van de Commissie zich uitsluitend richt op de categorie: «gebieden met andere nadelen» vragen de leden van de CDA-fractie zich af of voor de andere categorieën berggebieden, gebieden met specifieke handicaps een soortgelijke exercitie wordt gedaan? Waarom wel of niet? De leden van de CDA-fractie merken op dat grote delen van Nederland onder de aangepaste categorie gebieden met andere nadelen zouden kunnen vallen. Kan de minister uiteenzetten om hoeveel hectare dat nu gaat en kan zij daarbij uiteenzetten welke nu al onder de categorie gebieden met een specifieke handicap vallen. Betekent de technische exercitie potentiële uitbreiding van de gebieden of vallen deze nagenoeg samen?

Tot slot hebben de leden van de VVD-fractie nog enkele opmerkingen naar aanleiding van het Alterra rapport ten aanzien van het Less Favoured Areas (LFA's) beleid, welke een invulling kan geven aan het GLB na 2013. Uiteraard zitten aan dit beleid nog vele haken en ogen. Wanneer de kerngedachte is dat er naar natuurlijke in plaats van sociaaleconomische handicaps gekeken wordt, moet Nederland zeker actief deelnemen in dit debat. Nederland heeft immers met deze bril op, relatief veel «probleemgebieden». De houding van de minister kan dan ook niet zo zijn dat er

sprake is van «very valuable areas». Met een dergelijke opstelling zet Nederland zich in een vroeg stadium al buitenspel. De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd hoe andere lidstaten invulling geven aan dit, in potentie complexe, beleid. Hoewel nu nog veel te specifiek, zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de harde grenzen van dit beleid binnen een lidstaat. Wat voor effecten verwacht de minister voor agrarische ondernemers binnen Nederland wanneer de ene gemeente als een LFA wordt aangewezen en de aangrenzende gemeente niet? Is het juist dat de minister kiest voor een beleid in de LFA's waarbij er beleid gevormd wordt voor gebieden met natuurlijke handicaps, naast een vaste vergoeding per hectare aan agrarische ondernemers ten behoeve van de maatschappelijke diensten die deze agrarische ondernemers leveren?

Uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad van 18 januari 2010

In de brief over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad van 18 januari 2010 schrijft de minister dat er tijdens de Raad gesproken is over de verhoging van de invoerrechten op levende varkens door de douane-unie Rusland, Wit Rusland en Kazachstan. Door deze verhoging zou de afzet van slachtvarkens door Litouwen, Letland, Estland en Polen, verloren kunnen gaan, zo schrijft de minister. Ze voegt daaraan toe dat dit ook negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de Europese varkenshouderij in het algemeen. De genoemde landen hebben de Europese Commissie verzocht alle mogelijke maatregelen te treffen om de belangen van EU-exporteurs van levende varkens te beschermen.

De leden van de fractie van de PvdD vragen zich af welke kanttekeningen de minister bij die oproep heeft geplaatst. «Alle mogelijke maatregelen» voor de bescherming van de belangen van varkensexporteurs lijkt nogal vergaand. Heeft de minister wel gewezen op de noodzaak de belangen van het lijdende voorwerp, de varkens, in ogenschouw te nemen? Heeft zij haar eerder geuite zorg over de export van levende dieren naar Rusland wel ingebracht? De leden lezen daar niets over terug in de brief. Waarom niet?

Uit de brief over de uitkomsten van de Raad blijkt dat er niet is gesproken over de herziening van de Dierproevenrichtlijn. De leden van de PvdD-fractie vragen de minister om aan te geven wat de huidige stand van zaken is in dit proces. De leden van de PvdD-fractie vragen specifieke aandacht voor de ingenomen standpunten met betrekking tot het gebruik van primaten in experimenten. Begin deze maand werd bekend dat de Europese ombudsman vragen heeft gesteld over de kwaliteit van het onderzoek dat de Europese Commissie heeft laten uitvoeren naar onderzoek met primaten en alternatieven voor deze experimenten. Er zijn twijfels over de expertise binnen de onderzoeksgroep op het gebied van onderzoek met primaten. Ook wordt betwijfeld of gegevens die nut en noodzaak van het onderzoek met primaten bestrijden wel voldoende zijn meegenomen in het onderzoek. Ook mogelijke alternatieven zouden onvoldoende zijn belicht.

De leden van de PvdD-fractie vinden de twijfels over de kwaliteit van het onderzoek van de Europese Commissie naar nut en noodzaak van experimenten met primaten zeer ernstig. Immers, het nu voorliggende Commissiestandpunt om onderzoek met primaten toe te blijven staan is op dit onderzoek gebaseerd. De Nederlandse regering heeft zelfs de minimale beperking die de Commissie daarbij heeft aangebracht, aanvankelijk niet willen overnemen.

De leden van de PvdD-fractie vragen de minister te reageren op het nu lopende onderzoek door de Europese Ombudsman, en welke conclusies zij verbindt aan de gerezen twijfels over de kwaliteit van de onderbouwing van het Commissiestandpunt. Voorts willen de leden graag weten op

welke onderzoeken Nederland zich heeft gebaseerd toen de regering haar eigen standpunt innam over het mogelijk houden van onderzoek met primaten. De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat eerder al naar deze onderbouwing is gevraagd, maar dat de regering tot nu toe heeft verzuimd deze informatie te verschaffen. De leden van de PvdD-fractie zijn van mening dat onderzoek met primaten zo snel mogelijk moet worden uitgefaseerd en herinneren de regering aan haar voornemens op dit vlak ten tijde van de beslissing om onderzoek met chimpansees te verbieden (2002/2003). Wat zijn de vorderingen op dit vlak geweest, en welke inspanningen heeft Nederland eigenlijk verricht om dit doel dichterbij te brengen? Kan de Kamer daar inzicht in krijgen?